

Jalostustoimikunnan esitys suomenlapinkoiran PEVISaksi vuosille 2020-2024:

SUOMENLAPINKOIRIEN PEVISA-OHJELMA VUOSILLE 2020-2024

Rotuhygieniset toimenpiteet perinnöllisten nivel- ja silmäsairauksien kurissa pitämiseksi suomenlapinkoiralla.

1. Sairauksien tutkiminen

Suomenlapinkoiran silmät tulee tutkia ennen astutusta. Silmätarkastustulos ei saa olla kahta (2) vuotta vanhempi koiran astutushetkellä. Tutkimustulos ei vaikuta rekisteröintiin.

Lonkkaröntgenkuvaus on tehtävä hyvissä ajoin ennen suunniteltua astutusajankohtaa. Kennelliiton asiantuntijaeläinlääkäri lausuu kuvat ja virallinen tulos lausunnosta tulee olla saatu ennen astutusta. Lonkkatulos on elinikäinen.

Lonkkaniveldysplasian astetta D saa käyttää vain asteen A kanssa.

Koiran on tutkimushetkellä oltava tunnistusmerkitty.

Lappalaiskoirat ry:n jalostustoimikunnan esityksestä Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta voi myöntää poikkeuksia tarkastuspakosta.

Silmä- ja polvitutkimuksia suorittavat eri puolilla maata olevat koulutetut ja Suomen Kennelliiton valtuuttamat eläinlääkärit. Kahden eläinlääkäriin eriävään tutkimustulokseen voi hakea ratkaisua Kennelliitosta. Tuolloin päätöksen tekevät Kennelliiton asiantuntijaeläinlääkärit paneelissaan.

Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 70 pentua, joista alle 5-vuotiaana enintään 20 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

Uroksen tulee olla astutushetkellä vähintään 22kk.

Nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 22kk.

2. Oikeus osallistua kilpailuihin ja kokeisiin

Silmä- ja nivelsairauksia sairastavilla koirilla on oikeus osallistua koiranäyttelyihin, kokeisiin ja kilpailuihin, elleivät Suomen Kennelliiton säännöt tai eläinsuojelulliset näkökohdat ole esteenä.

3. Kustannukset

Koiran omistaja huolehtii tutkimusten kustannuksista.

PERUSTELUT

Lonkkaniveldysplasian astetta D saa käyttää vain asteen A kanssa.

- Nykyisenmallinen PEVISA on ollut voimassa jo reilusti yli 20 vuotta, mutta lonkkien osalta ei ole tapahtunut paranemista, vaan päinvastoin suomenlapinkoiran lonkkatilanne huononee huononemistaan. Tällä säännöllä edes ne lonkkien osalta kaikista huonoimmat yhdistelmät jäisivät tekemättä.
- Myös D-lonkkaisten lonkkaindeksirajoituksista keskusteltiin (D-lonkkaista voisi käyttää vain jos yhdistelmän lonkkaindeksin keskiarvo olisi vähintään 101), mutta kompromissina päätettiin lähteä ajamaan tällaista hieman lievempää rajoitusta.

Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 70 pentua, joista alle 5-vuotiaana enintään 20 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

- JTK haluaisi rajoittaa alle viisivuotiaiden urosten jälkeläismääriä kahdesta syystä:

- 1) Niiden jälkeläisistä ehdittäisiin saada tutkimustuloksia ym. näyttöä ennen mahdollista jatkokäyttöä.
- 2) Niiden omasta terveydestä voidaan olla sitä varmempia mitä enemmän niille ehtii kertyä ikää.

Kahdenkymmenen jälkeläisen raja tullee käytännössä merkitsemään usein n. 23-25 jälkeläistä (kun viimeinen rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan), eli käytännössä 4-5 pentuetta, joka on riittävä määrä mille tahansa alle viisivuotiaalle urokselle.

- 70 pennun kokonaisjälkeläiskatto jtk puolestaan pitää perusteltuna etenkin siksi, että sillä saataisiin rajattua vakavien sairauksien leviämistä rodussa. Nykypäivän suosituissa jalostusuroksissa on useita yksilöitä, jotka kiistattomasti periyttävät esimerkiksi epilepsiaa tai Addisonin tautia (niillä on useita em. sairauksia sairastavia jälkeläisiä keskenään erisukuisten narttujen kanssa).

- Kokonaisjälkeläiskatto pitäisi saada myös siksi, että matadorijalostuksesta olisi jo korkea aika päästä rodun parissa eroon. Matadorijalostus on ollut ymmärrettävää silloin, kun nykyisille koiraroduille on laadittu rotumääritelmät ja niiden ulkonäköä sekä muita ominaisuuksia on haluttu vakiinnuttaa, mutta nykyaikaisessa koiranjalostuksessa se ei ole enää perusteltua. Suomenlapinkoiran ulkonäkö ja tyyppi on jo tarpeeksi yhtenäinen, ja nyt onkin korkea aika nostaa geenipohjan laajana pitäminen aiempaa tärkeämmäksi jalostustavoitteeksi. Muista rodusta löytyy

yllin kyllin varoittavia esimerkkejä, mitä voi tapahtua kun geenipohja kapenee liiaksi, emmekä halua päästää suomenlapinkoira samaan jamaan. Aika tehdä toimenpiteitä sen eteen on juuri nyt.

- 70 jälkeläistä on riittävä määrä koiralle kuin koiralle, olipa se kuinka laadukas yksilö tahansa. Jos jälkeläiset ovat hyviä, ne kyllä jatkavat sukua aikanaan (ja jos ne taas eivät ole kovin laadukkaita, miksi teettää enempää jälkeläisiä). Joillekin nykyisille paljon käytetyille uroksille on kertynyt satoja toisen polven jälkeläisiä, ja tämä 70 jälkeläisen rajoitus pienentäisi sitäkin ongelmaa.

- Jälkeläisrajoituksella tuetaan Kennelliiton jalostusstrategian tavoitetta "7. Jalostuksessa turvataan jokaisen rodun perinnöllinen monimuotoisuus. Rodun eri yksilöitä käytetään jalostukseen monipuolisesti." Yhtenä toimenpiteenä em. tavoitteen saavuttamiseksi mainitaan "Yksittäisten urosten jälkeläismäärien ei anneta kasvaa liian suureksi."

- Jälkeläismäärärajoituksilla jtk haluaa myös herätellä kasvattajia ja jalostusurosten omistajia ja muuttaa heidän ajatusmaailmaansa siihen suuntaan, että ei ole OK että yhdellä yksilöllä on valtavasti jälkeläisiä.

Uroksen ja nartun ikä tulee olla astutushetkellä vähintään 22 kk.

- Terveystä tiedetään enemmän kun koira on iäkkäämpi (sekä koiran omasta että sen suvun).

- Ote Kennelliiton sivuilta (<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koirien-lisaantyminen>): "Koiraa suositellaan kuitenkin käytettäväksi jalostukseen vasta aikuisena, vähintään 2-vuotiaana, jotta koiran soveltuvuudesta seuraavan sukupolven vanhemmaksi on saatu mahdollisimman paljon tietoa; koiran ja sen sukulaisten terveydentila, luonne ja käyttöominaisuudet."

- Ote Kennelliiton Yleisestä jalostusstrategiasta 2018-2022: "Jalostukseen käytettävän koiran suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten (kts. myös kohta: "Perinnölliset viat ja sairaudet")."